

Lisans Öğrencilerinin Gözünden İngilizce Öğrenmeyi Zorlaştıran Faktörler

Factors Complicating the Learning of English from the Undergraduate Student Perspective

Cumhur GÜNGÖR¹

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye, cgungor@aku.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0001-9117-3713>)

Geliş Tarihi:29.07.2022

Kabul Tarihi:13.09.2022

ÖZ

Türkiye’de pek çok öğrencinin İngilizce öğrenmenin zorluğu üzerine fikir beyan ettiği değerlendirildiğinde, bu düşüncenin kabul edilmiş bir gerçek haline geldiği ifade edilebilmektedir. Ancak bu düşüncenin ne kadar doğru olduğu, doğru ise nedenleriyle birlikte incelenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin görüşleri aracılığıyla İngilizce öğrenme süreçlerini zorlaştıran faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Fenomenolojik desende bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, çalışma grubunda yer alan çoğu öğrencinin İngilizce derslerinin gramer odaklı olduğu ve diğer becerilerin ihmal edildiğini, bu durumun ilköğretimden liseye hatta üniversiteye kadar benzer şekilde sürdüğünü ifade ettiklerini göstermiştir. Öğrencilerin anadilleri olan Türkçe’nin İngilizce ile olan farklı dil yapısı nedeniyle telaffuzda, konuşmada ve gramer yapılarını anlamada güçlük çektiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Katılımcılar tarafından tutarlı bir biçimde yansıtılan bir diğer husus ise kendilerine güvenme ve motivasyonlarını artırmaya olan ihtiyaçları olmuştur.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğrenme, Lisans Öğrencisi, İçerik Analizi.

ABSTRACT

Given the opinions expressed by many students in Turkey about the difficulty of learning English, such difficulty has arguably become a generally accepted phenomenon. However, it is equally important to question to what extent this assumption is true, and, if it is the case, subject it to an analysis together with its underlying reasons. Thus, the present study intends to identify the factors that complicate the processes of learning English by drawing upon the opinions of university students. Based on a phenomenological research design, the study employs content analysis to analyze the data obtained from semi-structured interviews. The study findings demonstrate that the majority of the students in the study group are taught English rather through a grammar-focused approach, while other skills are mostly neglected, which is a problem constantly observed from primary to high school and even higher education as reported by study subjects. The students stated that they experience difficulties in pronouncing, speaking, and understanding grammatical structures in English due to its structural differences with Turkish as their native tongue. Another important remark consistently raised by the students is their need to improve their self-esteem and motivation.

Keywords: Learning of English, Undergraduate Students, Content Analysis.

GİRİŞ

Dil, geçmiş ve gelecek arasında bir bağ kurmakta, düşünmekte, toplumun bir parçası ve ulus olmakta önemli bir yere sahiptir (Kolaç, 2008). Birey yaşadığı toplumun niteliklerini ve mirasını diğer toplumlara kendi ana diliyle aktarabilmektedir. Ancak bu aktarım aracılığıyla etkileşime geçen kültürler arasında bilgi paylaşımı gerçekleşmektedir (Şahin, 2009). Günümüzde İngilizcenin ekonomik, sanatsal, politik, teknolojik ve bilimsel açıdan ortak bir dil olmasının yanında küreselleşme, teknolojik gelişmeler, coğrafi keşifler ve insanın maceraya olan tutkusu gibi etkenler ana dil dışında yeni dillerin öğrenilmesini zorunlu kılmaktadır. Tüm bu ilerlemeler neticesinde Türkiye’de İngiliz dili eğitimi önce 1997 yılında ilköğretim dördüncü sınıf düzeyinden, daha sonra 2012 yılında ilköğretim ikinci sınıf düzeyinden başlatıp eğitim-öğretim hayatı süresince devam ettirilmekte, kısıtlı da olsa İngilizce ile birlikte verilen eğitimin özelliğine göre farklı dillerde de eğitimler verilmesi sağlanmaktadır.

Gelişen dünyanın ihtiyaçları ve teknolojik ilerlemelerle yabancı dil öğreniminin hem günlük hayatta hem de akademik hayatta değer kazandığını ifade etmek mümkündür. Bu durum yabancı dil öğrenme ihtiyacı ve isteğini arttırmıştır. Bu açıdan insanlar kendi dillerini ve başka dilleri öğrenmeye, etkili bir biçimde kullanmaya ihtiyaç duymaktadır (Aydın, 2006). Ülkemizin dört bir yanında yabancı dil eğitimi veren okulların açılması, öğrencilerin yaş düzeylerine göre eğitim programlarının düzenlenmesi, yabancı dil eğitimi ile birçok faaliyetlerin düzenlenmesi, bireyleri yabancı dil öğrenmeye yönlendirmesi bu çabaların birkaçıdır.

İngilizcenin yabancı bir dil olarak öğrenilme sürecinin sonucunda öğrencilerin hedef dildeki dört temel beceride istenen düzeye ulaşması ve hedef dile ilişkin yapısal ve anlamsal yeterlikleri kazanmaları beklenir (Korkmaz & Özer, 2016). Ancak öğrencilerin bireysel, sosyal, ekonomik ve eğitim çevresi gibi farklılıkları öğrencilerin yabancı dildeki başarılarını etkilemektedir. Günümüzde öğrencilerin akademik alanda yabancı dil bilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenimi en alt seviyelere kadar inip öğrenim yaşantısı boyunca devam eden bir ihtiyaç haline gelmiştir. Ancak yabancı dil öğrenimi, karışık ve problemlidir bir alan olarak görülmektedir. Bu bağlamda yabancı dil öğrenimi üzerinde belirleyici olan faktörler öğrencinin bireysel farklılıkları ve öğrenme sürecindeki deneyimlerini olabileceği gibi (Littlewood, 2001), öğrencinin özellikleri, öğrenme sürecindeki deneyimler, sosyal içeriği, öğrenmenin etkileri ve koşulları (Conteh-Morgan, 2002) da olabilir.

Yabancı dil öğrenimi üzerinde belirleyici olan faktörlerden biri öğrenme sürecinin özellikleridir. Öğretim yöntem, teknik ve stratejileri açısından öğretmenin ders sürecinde zihinsel, duyuşsal ve psiko-motor yaklaşımların hepsini birden karşılaması güçtür. Bununla birlikte ders içerisinde günlük yaşam ve ders içeriğini bağdaştırmada yaşanan güçlük nedeniyle öğrenmeyi desteklemede asıl olan okul dışında yaratılan öğrenme ortamlarıdır. Bu noktada teknoloji ve çeşitli materyaller ile öğrenmeyi desteklemek önemli rol oynamaktadır (Yeşilyurt, 2012). Ancak öğrencilerin TV, dergi, bilgisayar vb. teknolojik imkânları kısıtlı olabilir. Bu bağlamda öğrenci öğrendiğini uygulamaya geçirme aşamasında güçlük çekmemesi öğrencinin ve okulun imkanlarıyla ilişkilidir.

Yabancı dil öğrenimi üzerinde belirleyici olan faktörlerden bir diğeri ise bireysel özelliklerdir. Sosyal bir varlık olan insan farklı sosyal çevrelerde ve kültürlerde yetişmektedir. Buna bağlı olarak sahip olduğu deneyimler, beceri ve özellikler de farklılaşmaktadır. Bu bireysel farklılıklar ikinci dil öğrenimindeki tutumlarını da farklılaştırmakta (Cotterall, 1999), bu farklılıklar öğrenme sürecindeki başarıları üzerinde belirleyici olabilmektedir. Bir diğeri de yabancı dil öğrenmede öğrencinin bireysel özellikleri, becerileri ve öğrenme sürecindeki deneyimleri belirleyici olmakta, bu nedenle kimi öğrenciler tarafından zorlu bir süreç olarak nitelendirilirken, kimileri tarafından daha keyifli olarak tanımlanabilmektedir.

Yabancı dil öğreniminde etkili olan bireysel faktörlerden biri öğrencinin zihinsel olarak dil öğrenmeye hazır olmasında ön koşul olan duygusal hazırlıktır. Bu nedenle öğrencinin

motivasyonu dil öğreniminde önemli bir yere sahiptir (Chastain, 1988; Mac Donough, 1986). Bununla birlikte yabancı dil öğreniminde belirlenen hedefe ulaşmak için olumlu bir tutuma sahip olmak gerekmektedir. Tutum, belirli bir duruma ilişkin inanç ve düşünceleri içeren bir değerlendirmedir (Gardner, 1985). Yabancı dil öğrenme sürecindeki olumlu tutumlar başarı ile sonuçlanırken, olumsuz tutumlar yabancı dil kaygısı gibi başarı üzerinde ketleyici bir etki ortaya çıkartabilmekte ve öğrenme başarısızlıkla sonuçlanabilmektedir. Bu bağlamda bireyin kendisine ilişkin algısı, yabancı dil öğrenmeye yönelik inanç ve tutumları da belirleyici olabilmektedir (Abraham & Vann, 1987; Chastain, 1988; Gardner & Ambert, 1972; Mac Donough, 1986). Bir başka deyişle bireyin önceki tecrübeleri, öğrenme ortamına ilişkin yaklaşımı, inanç ve tutumlar performansı etkilemektedir.

Genel olarak yabancı dil öğreniminde öğrencilerin karşılaştıkları zorluklar ve konuyla ilgili görüşlerinin çeşitli çalışmalarla incelendiği görülmüştür. Demir-Ayaz, Özkardaş ve Özturan (2019) lise İngilizce öğretim programını öğrenci ve öğretmen görüşleriyle inceledikleri çalışmalarında öğretmen ve öğrencilerin kaynak kitap, ders kitabı, yetersiz ders saati ve fazla sınıf mevcudu hususlarında sorun yaşadıklarını belirlemiştir. Benzer şekilde Kandemir (2016) İngilizce ders saatlerinin artırılması, ders kaynak kitaplarının güncellenmesi ve sınıflarda teknolojik donanımların geliştirilmesi gerektiği sonucuna öğretmen görüşlerini inceleyerek ulaşmıştır. Özmat ve Senemoğlu (2020) İngilizce öğretmenlerinin görüşlerini alarak yürüttükleri çalışmalarında yabancı dil öğreniminde öğrencilerin önündeki zorlukların ve yabancı dile karşı öğrenci tutumlarının değişmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Sevinç (2006) ilköğretim seviyesinde yabancı dil öğretiminde içinde bulunulan sorunları belirlemiştir. Ayrıca bu bağlamda daha etkin ve verimli bir şekilde yabancı dil öğretimine ilişkin çözüm ve öneriler sunmuştur. Aksoy (2020) öğretmenlerin görüşlerine göre ilköğretim İngilizce öğretim programlarının yürütülmesinde ciddi sorunlar olduğunu ortaya koymuştur. Gürel ve Demirhan Işcan (2020) program içeriği ile ders kitabının uyumuna, ders kitaplarının yetersiz kaldığına, programdaki etkinlik ve kazanım uyumunun sağlanmadığına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymuştur. Gömleksiz ve Aslan (2017) İngilizce öğreniminde karşılaşılan zorlukların öğrenciler açısından konuşma ve pratik imkanındaki yetersizlik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gök Çatal, Şahin ve Çelik (2018) çalışmalarında öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları öncelikli sorunların; ders kitaplarının dilinin ağır olması, eğlenceli ve anlaşılır olmaması, ezber sorunları, dili yaşayarak öğrenme (pratik) imkanlarının yetersizliği, öğrenme ortamında gerekli ve yeterli donanım olmaması ile ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Tunç ve Kozikoğlu (2022a) çalışmalarında öğretmenlerin; kazanımların öğrenci düzeyinin çok üstünde olmasından dolayı zorluk yaşadıkları, kitap ve ünite içeriğinin çok yoğun olmasının onları zorladığını, dinleme parçalarının öğrenci düzeyine uygun olmadığını, kitap içeriğinin dağılımında ve yoğunluğunda dengesizlik olduğunu, öğretmenlerin öğretim programında yer alan kazanımları yetiştirebilmek için dinleme ve konuşma aktivitelerini atladıklarını, okuma ve yazma etkinliklerine ağırlık verdiklerini vurgulamıştır. Yine Tunç ve Kozikoğlu (2022b) çalışmalarında öğrencilerin; bilmedikleri kelimelerle karşılaştıkları için okumaktan hoşlanmadıklarını, dinledikleri konular ilgilerini çekmediği için dinlerken sıkıldıklarını, kitaptaki okuma parçalarının hayatlarında işlerine yarayacak konuları kapsamadığını düşündüklerini belirlemiştir.

Ülkemizde pek çok öğrenci İngilizce öğrenmenin zorluğu üzerine fikir beyan ettiği değerlendirildiğinde, bu düşüncenin kabul edilmiş bir gerçek haline geldiği ifade edilebilmektedir. Ancak bu düşüncenin ne kadar doğru olduğu, doğru ise nedenleriyle birlikte incelenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin görüşleri aracılığıyla İngilizce öğrenme süreçlerini zorlaştıran faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Üniversite öğrencilerinin,

- a. İngilizce öğrenme nedenleri,
- b. İngilizce öğrenmede güçlük çekme ve çekmeme nedenleri,
- c. İngilizce öğrenmelerini zorlaştıran faktörler,

- d. İngilizce öğrenmelerinde en çok zorlandıkları beceriler ve
e. ideal İngilizce öğrenme ortamı
ile ilgili görüşleri, nelerdir?

YÖNTEM

1.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin İngilizce öğrenme deneyimleri sürecinde karşılaştıkları zorlaştırıcı faktörlerin belirlenmesi amaçlandığından, nitel araştırma desenlerinden bireylerin deneyimlerini ne şekilde betimledikleri üzerine yoğunlaşan fenomenolojik (olgubilim) desen (Patton, 2014) kullanılmıştır. Sonuçların betimsel bir anlatım ve katılımcıların kendi ifadeleri ile sunulduğu bu desende, elde edilen verilerin çözümlenmesi oluşturulan tema ve kodlar çerçevesinde gerçekleşir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Veriler toplanmadan önce araştırma uygulama izinleri alınmıştır (Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Yayın ve Araştırma Etik Kurulu, Karar Tarihi:08.02.2021 Karar No:2021/81).

1.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın verileri 2020-21 Güz dönemi sırasında üniversitelerde eğitim öğretimine devam eden öğrencilerden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile seçilen çalışma grubundan toplanmıştır. Bu yöntemle araştırılan durumla ilişkili farklılıklar incelenerek kapsayıcı ortak temalar keşfedilmeye ve incelenen durum hakkında en fazla bilgiyi edinmeye odaklanılır (Neuman, 2014; Neuman & Robson, 2014). Bu bağlamda araştırmada farklı sosyoekonomik yapıdaki üniversiteler belirlenerek, bu okullarda en fazla farklılaşmanın gözlemlenebileceği farklı demografik yapıdaki öğrenciler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Bu sayede İngilizce öğrenme sürecindeki zorlaştırıcı faktörler açısından sosyoekonomik düzey, vakıf/devlet üniversitesinde eğitim görme, cinsiyet, yaş, bölüm gibi demografik unsurlar gibi bireysel değişkenler yönüyle de incelenen olguya ilişkin kapsayıcı ve derinlemesine bir değerlendirme yapılması amaçlanmıştır. Fenomenolojik desende en az 10 kişi ile bir araştırması yürütülmesi önerildiğinden (Charmaz, 2011) bu araştırmada doyum noktası hususu da dikkate alınarak 20 üniversite öğrencisi çalışma grubuna dahil edilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrenciler ve özellikleri kişisel bilgilerden arındırmak amacıyla katılımcılara kodlar verilerek (örn., K1, K2) sunulmuştur.

Katılımcıların özellikleri incelendiğinde; büyük oranda kız öğrencilerden (n=18, %80) oluştuğu, devlet üniversitesinde (n=18, %80) öğrenim gördükleri, eğitim fakültesi (n=6, %30), fen edebiyat fakültesi (n=5, %25), mühendislik fakültesi (n=4, %20), iktisat ve idari bilimler fakültesi (n=3, %15) ve hukuk fakültesi (n=2, %10) öğrencilerinden oluştuğu ve çoğunlukla 20-21 yaşlarında oldukları (n=14, %70) anlaşılmıştır. Ayrıca daha önce bir İngilizce dil kursu almadıkları (n=11, %55), şu an herhangi bir İngilizce kursuna devam etmedikleri ve bir İngilizce dil sınavına katılmadıkları (n=18, %80) ve önemli bir kısmının İngilizce öğrenme süresinin kısa (3 yıl ve daha az) olduğu (n=11, %55) görülmüştür.

1.3. Veri Toplama Araçları

Fenomenolojik desende çeşitli veri toplama yöntemlerinin kullanılması önerilse de en etkili olan yöntem görüşme (Padilla-Diaz, 2015) olup sıklıkla tercih edilen yarı yapılandırılmış görüşmeler olmaktadır (Marshall & Rossman, 2010). Bu bağlamda araştırmanın verilerini toplamak için araştırmacılar tarafından araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan 15 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu öncelikle uzman görüşüne (n=3) tabi tutulmuş, alınan geri bildirimler doğrultusunda forma son hali verilmiştir. Ardından taslak görüşme formu çalışma grubunu temsil eden özelliklere sahip küçük bir örneklem (n=5) ile paylaşılarak formun anlaşılabilirliğine ilişkin görüşleri alınmıştır. Pilot uygulamadan elde edilen verilere analizlere

dahil edilmemiştir. Verilerin toplandığı 2020-21 Güz döneminde COVID-19 pandemisi devam ettiğinden veriler online telekonferans programları aracılığıyla internet üzerinden toplanmıştır. Çalışma grubunda yer alan 20 katılımcıya öncelikle araştırmanın amacı açıklanmış ve katılım için onayları alındıktan sonra görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin ortalama 25-30 dakika sürdüğü gözlenmiştir. Görüşmeler sesli olarak gerçekleştirilmiş ve kayıt altına alınmıştır. Katılımcıların ifadeleri kişisel verilerden arındırılmış ve her bir katılımcıya kodlar verilerek (K1, K2 gibi) görüşmeler sonrasında MS Word dokümanına birebir olarak aktarılmıştır. Transkripti çıkartılan görüşmeler, teyitlerini almak üzere katılımcılara e-mail aracılığıyla iletilmiş ve akabinde analize tabi tutulmuştur.

1.4. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilen veriler Marying (2000) tarafından önerilen içerik analizi basamakları takip edilerek MS Excel programı ile çözümlenmiştir. Verilerin analiz sürecinde araştırmacılar birlikte çalışmış ve kodlama şeması oluşturulurken Schilling (2006: 33)'in önerdiği biçimde kategorilerin amacına uygun kapsamlı fakat birbirini içermeyen şekilde olmasına dikkat edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sürecinde katılımcılar tarafından bildirilen tüm faktörlerin saptanması amaçlandığından ifadelerin sayısı kodlanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirliği sağlamak amacıyla Miles ve Huberman (1994)'in önerdiği formül kullanılarak uyuşma oranı hesaplanmış ve elde edilen oranın (%92) güvenilirlik açısından yeterli olduğu görülmüştür.

Verilerin inandırıcılık ve tutarlılığında Yıldırım ve Şimşek (2016) tarafından önerilen stratejiler izlenmiştir. Bu bağlamda inandırıcılık için katılımcıların teyitleri alınmış, verilerin çözümlenme ve bulguların sunulmasında ayrıntılı betimlemelere yer verilmiştir. Tutarlılık açısından ise araştırmacılar veri analizini ayrı ayrı yürüttükten sonra kodlar ve temalar üzerinde toplantılar gerçekleştirerek görüş birliğine varana dek analizi sürdürmüştür.

BULGULAR VE YORUM

Bulgular, katılımcıların (i) *İngilizce öğrenme nedenleri*, (ii) *İngilizce öğrenmede güçlük çekme ve çekmeme nedenleri*, (iii) *İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörler*, (iv) *İngilizce öğrenmede en çok zorlanılan beceriler* ve (v) *ideal İngilizce öğrenme ortamı* ile ilgili görüşleri olmak üzere beş kategori altında sunulmuştur.

2.1. İngilizce Öğrenmek İsteme Nedenlerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların İngilizce öğrenmek isteme nedenlerine ilişkin bulgular “*Eğitim/Mesleki Nedenler*” ve “*Sosyal/Kültürel Nedenler*” olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Temalardan elde edilen kodlar ve frekansları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. İngilizce Öğrenme Nedenleri

Kategori	Tema	Kod	f	%
İngilizce Öğrenmek İsteme Nedenleri	Eğitim/Mesleki Nedenler	İş hayatı	12	31,6
		Kendini geliştirme	10	26,3
		Mecburi eğitim	3	7,9
	Sosyal/Kültürel Nedenler	Araştırma	1	2,6
		Evrensel Dil	7	18,4
		Sosyalleşme	3	7,9
		Seyahat	2	5,3

Tablo 1'e göre, "Eğitim/Mesleki Nedenler" teması altında öğrencilerin çoğunun eğitim ve meslek ile ilişkili nedenlerden dolayı İngilizce öğrenmek istedikleri görülmüştür. Öğrenciler bu nedenlerini iş hayatında karşılaşacakları durumları çözebilmek, kendilerini geliştirebilmek, araştırma yapabilmek ile ilişkilendirdikleri, bir kısmının ise neden olarak mecburi eğitim olmasını sundukları görülmüştür. Bu bağlamda öğrenci görüşlerinden örnekler şu şekildedir:

"Günümüzde yabancı dil öğrenmek **iş hayatında önemli bir kriter** bu yüzden ben de mezun olunca alanımla ilgili iyi bir iş bulabilmek için İngilizce öğrenmek istiyorum." (K1).

"İleride **mesleğimi yapacağım**da yardımcı olacağını düşündüğüm için öğrenmek istiyorum. **Akademik kariyer** yapmak gibi bir düşüncem var dil öğrenmenin buna katkısı olduğunu düşünüyorum ve dil öğrenmenin hayatımda da olumlu etkileri olacağını düşünüyorum. Sonuç olarak ne kadar dil o kadar fazla insan demek. Öğretmen olduğum zaman öğrencilerime de daha yararlı olmak isterim". (K15).

"**Mühendislikte profesyonel olarak İngilizce bilmek kilit nokta** olduğu için İngilizce öğreniyorum." (K16).

"Gelecekteki **mesleki kariyerim için** İngilizce çok önemli bir yer kapladığı için öğrenmek istiyorum" (K18).

"Dil öğrenmemin **hayata bakış açımı genişleteceğine** inanıyorum" (K5).

"Dünya'yı yakalamak ve **kendimi daha çok geliştirmek için** İngilizce öğrenmek istedim" (K8).

"**Tamamen kendimi geliştirmek amacıyla** öğrenmek istiyorum" (K17).

"Okuduğumun **bölümün %100 İngilizce eğitim vermesiyle** birlikte, İngilizcenin artık hayatımızın her alanında gerekli olduğunu düşünüyorum. Gerek iş hayatımızda gerek sosyal hayatımızda İngilizce bilmek artık bir **zorunluluk haline geldi**. **Uluslararası bir dil olması** da bu durumda büyük bir etken. Gelişen ve değişen dünyayı ancak İngilizceyi iyi bilerek etkin bir şekilde takip edebiliriz." (K10).

Tablo 1'de görüldüğü üzere "Sosyal/Kültürel Nedenler" teması altında katılımcıların İngilizcenin evrensel nitelikte bir dil olması, sosyalleşme ve seyahat etme gibi sosyokültürel nedenler çerçevesinde dil öğrenmek istediklerini ifade ettikleri anlaşılmaktadır. Bu bağlamdaki öğrenci görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur:

"**Dünya dili olduğu için** öğrenmek istiyorum." (K1).

"Okuduğumun **bölümün %100 İngilizce eğitim vermesiyle** birlikte, İngilizcenin artık hayatımızın her alanında gerekli olduğunu düşünüyorum. Gerek iş hayatımızda gerek sosyal hayatımızda İngilizce bilmek artık bir **zorunluluk haline geldi**. **Uluslararası bir dil olması** da bu durumda büyük bir etken. Gelişen ve değişen dünyayı ancak İngilizceyi iyi bilerek etkin bir şekilde takip edebiliriz" (K10).

"İngilizce ulaşabileceğim kaynakların fazlalığı, **çok farklı ülkelerden insanlarla iletişim kurabileceğim bir dil** olması gibi sosyal ve kültürel sebepler İngilizce öğrenmek istememdeki en büyük nedenler" (K12).

"İngilizce öğretmeni olmak istiyorum. Bunun dışında İngilizce öğrenerek farklı bir kültürü de öğrenmiş oluyorum ve böylece yeni insanlar tanımam kolaylaşıyor. **Farklı bir ülkeye gittiğimde insanlarla iletişim kurmakta** asla zorluk çekmiyorum. Aynı zamanda farklı kelimeler öğrenerek hafızamı da güçlendirebiliyorum" (K13).

"**Okuduğum bölüm gereği** öğrenmek istiyorum. Yurt dışında yüksek lisans yapmak istiyorum. Ayrıca şu an hayal olsa da **birçok ülkeyi gezip görmek**, uluslararası şirketlerde çalışmak istiyorum ki İngilizce **dünyada en çok kullanılan dillerden biri olduğu için** bu hayalimi gerçekleştirmede önemli adımlardan biri" (K11).

“Bölümüm %100 İngilizce olduğu için öğreniyorum ayrıca ilerleyen zamanlarda yurt dışına çıkma planım var” (K14).

2.2. İngilizce Öğrenmede Güçlük Çekme ve Çekmeme Nedenlerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların “İngilizce öğrenmekte güçlük çekiyor musunuz?” diye sorulmuş ve katılımcıların %60’ının (f=12) ‘Evet çekiyorum’ %40’ının (f=8) ise ‘Hayır çekmiyorum’ şeklinde yanıt verdiği görülmüştür. Bu bağlamda güçlük çektiğini ifade eden öğrencilere “İngilizce öğrenmede güçlük çekme nedeniniz sizce nedir?” diye sorulurken; güçlük çekmediğini ifade eden öğrencilere “İngilizce öğrenmede güçlük çekmeme nedeniniz sizce nedir?” şeklinde soru yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. İngilizce Öğrenmede Güçlük Çekme ve Çekmeme Nedenleri

Kategori	Tema	Kod	f	%
İngilizce Öğrenmede Güçlük Yaşama Nedenleri	Dil Bilgi/Becerilerine İlişkin Yetersizlikler	Pratik yetersizliği	4	12,1
		Konuşma sıkıntısı	2	6,1
		Anlam çeşitliliği	2	6,1
		Grammer	2	6,1
	Eğitim Ortam/Olanaklarına İlişkin Yetersizlikler	Akademik düzeydeki zorluk	1	3,0
		Eğitimdeki yetersizlik	2	6,1
		Ortam yetersizliği	2	6,1
		Kaynak Yetersizliği	1	3,0
		Vakit ayırmama	2	6,1
		Nasıl çalışılacağını bilmemek	2	6,1
İngilizce Öğrenmede Güçlük Yaşamama Nedenleri	Dil Bilgi/Becerilerine İlişkin Yeterlilikler	Özgüven eksikliği	1	3,0
		İngilizceyi sevmek	3	9,1
		Dil öğrenme yeteneği	1	3,0
		Altyapı	1	3,0
	Eğitim Ortam/Olanaklarına İlişkin Yeterlilikler	Dilbilgisi kolaylığı	1	3,0
		İki dile sahip olmak	1	3,0
		Eğitim kalitesi	1	3,0
		Eğitim sistemi	1	3,0
		Pratik yapmak	1	3,0
		İngilizce yayın takip etmek	1	3,0
Öğrenme Becerilerine İlişkin Yeterlilikler	Özgüven	1	3,0	

Tablo 2’ye göre katılımcıların İngilizce öğrenmede güçlük çekme ve çekmeme nedenlerinin (i) *Dil Bilgi/Becerileri*, (ii) *Eğitim Ortam/Olanakları* ve (iii) *Öğrenme Becerileri* ile ilgili yeterlilik ve yetersizliklerle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın bu bölümünde öncelikle güçlük çektiğini ifade eden öğrencilerin görüşleri; akabinde güçlük çekmediğini ifade eden öğrencilerin görüşlerinden elde edilen temalar ve katılımcı ifadeleri sunulmuştur.

Tablo 2 incelendiğinde, İngilizce öğrenmede güçlük çektiğini ifade eden öğrencilerden “*Dil Bilgi/Becerilerine İlişkin Yetersizlikler*” teması altında görüş bildirenlerin sıklıkla pratik yapma konusundaki yetersizlikleri, konuşma hususunda yaşadıkları sıkıntıları, gramerdeki

eksikliklerini, akademik düzeyde İngilizceyi anlama ve ifade etmenin güçlüğü, akademik İngilizcedeki anlam çeşitliliğini ifade ettikleri görülmektedir. Bu bağlamda örnek katılımcı görüşleri şu şekilde ifade edilebilir:

“Evet, İngilizce öğrenmekte zorluk çekiyorum. Ama bunun nedeni tam olarak ne söyleyemeyeceğim. Çalışkan bir birey olduğumu düşünüyorum ama **doğru yöntemleri kullanmıyor olabilirim**. Yazmada, dinlemede ve okuduğumu anlamada iyi olduğumu iddia edebilirim. Ama konu **konuşmaya, canlı diyaloga gelince sanki hiç bilmiyormuşum gibi oluyorum**” (K11).

“Evet, şu an akademik İngilizce görmekteyim ve bu durum normal seviyeye göre oldukça zor. Çünkü, öğrenilen birçok **kelimenin akademide başka bir anlamda olduğu** oldukça yaygın” (K8).

“Evet çekiyorum çünkü **anadilimde karşılığı olmayan kuralları anlamakta zorlandığım zamanlar oluyor.**” (K12).

“Eğitim Ortam/Olanaklarına İlişkin Yetersizlikler” teması altında ise öğrencilerin öğrenme ortamları, eğitsel kaynaklar ve eğitim-öğretimdeki eksiklikleri ele aldıkları görülmüştür.

“Derslerde **gramere ağırlık verilmesi, günlük hayata yönelik ilerlenmemesi** ve yeteri kadar **mesleki İngilizce öğretilmemesinden dolayı zorlanıyorum**” (K1).

“Evet. **Yeterli kaynağın olmaması** ve derslerde **pratikten çok gramere ağırlık verilmesinden dolayı zorlanıyorum**” (K3).

“Öğrendiklerimi **pratiğe dönüştürecek bir ortam bulamadığım için zorlanıyorum**” (K2).

“Öğrenme Becerilerine İlişkin Yetersizlikler” teması altında ise katılımcıların İngilizce öğrenmeye ilişkin kendi öğrenme becerilerindeki yetersizlikleri ele aldıkları görülmüştür. Bu bağlamda öğrenciler sıklıkla yeterince vakit ayırmak, nasıl çalışacağını bilmemek, kendisine yeterince güvenmemek gibi hususları ifade etmiştir.

“Güçlük çekiyorum çünkü **yeterince zaman ayırmadığımı ve pratik yapmadığımı düşünüyorum** hal böyle olunca da İngilizce öğrenmem zorlaşıyor” (K7).

“Evet. Güçlük çekme nedenim yeterince vakit ayırmamam ve nasıl öğrenmem gerektiğini net olarak bilmememden kaynaklandığını düşünüyorum” (K5).

“Evet ilk başlarda çektim. **Özgüven eksikliği** kendimi yetersiz hissetmem” (K18).

Tablo 3 incelendiğinde, İngilizce öğrenmede güçlük çekmediğini ifade eden öğrencilerden “Dil Bilgi/Becerilerine İlişkin Yeterlilikler” teması altında görüş bildirenlerin İngilizceye ilişkin dilsel bir altyapıya sahip olduklarını, İngilizceyi sevdiklerini, dilbilgisini kolay bulduklarını, çok dilli olmanın avantajlarını kullandıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

“Hayır, güçlük çekmiyorum. Çünkü İngilizce ve başka yabancı diller öğrenmek **beni mutlu ediyor. Ezber konusundaki yatkınlığım** bu süreci kolaylaştırıyor” (K9).

“Hayır. Güçlük çekmememin sebebi **iki dile büyüdüğüm için** diye düşünüyorum. Dil öğrenmeye ilgim de olduğu için ilkokuldan beri İngilizce ile bir sıkıntı yaşamadım” (K15).

“Hayır, güçlük çekmedim çünkü Anadolu lisesinde okudum ve **gerekli temeli orada aldığım eğitim sayesinde oluşturduğumu düşünüyorum**” (K10).

“Hayır çekmiyorum çünkü **kolay bir dil grameri çok ağır değil** ve dil bilgisi ayrıntılı değil kelime bilgisiyle her şeyin hallolabileceğine inanıyorum” (K14).

“Hayır, İngilizce öğrenmekte güçlük çekmiyorum. Çünkü İngilizce öğrenmek **benim için bir zevk...**” (K13).

“Eğitim Ortam-Olanaklarına İlişkin Yeterlilikler” teması altında ise kimi öğrencilerin eğitim öğretim ortamlarının kalitesi, sistemin yeterliliğini ifade ettikleri görülmüştür.

“Hayır çünkü bizzat **anadili İngilizce olan profesörler tarafından eğitim alıyoruz ve sürekli birikim yapıyoruz**” (K16).

“Hayır. Çünkü eğitim hayatımız boyunca **8 yaşımızdan beri zaten İngilizce öğreniyoruz. Artık birçok kelime ve cümle kalıplarına karşı kulak aşinalığı olduğunu düşünüyorum**” (K19).

“Öğrenme Becerilerine İlişkin Yetersizlikler” teması altında ise katılımcıların bol bol pratik yaptıklarını, İngilizce yayınlar takip ettiklerini, İngilizce konusunda kendilerine güvendiklerini ifade ettikleri görülmüştür.

“...Dil öğrenmeyi daha zevkli hale getiriyorum mesela **İngilizce şarkılar dinlemek, kitap okumak, dizi izlemek vb. ve bunları yaptıkça İngilizceyi daha çok benimsiyor ve artık daha kolay anlayabiliyorum**” (K13).

“Hayır. İnsan **öğrenebileceğini ve başaracağını kafada bitirdikten sonra hiçbir şey zor gelmiyor**” (K17).

2.3. İngilizce Öğrenmeyi Zorlaştıran Faktörlere İlişkin Bulgular

Katılımcıların İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörlere ilişkin görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. İngilizce Öğrenmeyi Zorlaştıran Faktörler

Kategori	Tema	Kod	f	%	
İngilizce Öğrenmeyi Zorlaştıran Faktörler	Eğitimin niteliği	Alıştırma/pratik yetersizliği	9	33,3	
		Kaynak erişimi	5	18,5	
		Edinme değil öğrenme olması	1	3,7	
	Motivasyon	İsteksizlik/ Özensizlik	6	22,2	
		Teşvik Edilmeme	2	7,4	
		Öz yeterlik	Özgüven eksikliği	3	11,1
		Dilin Özellikleri	Dil yapısındaki farklılık	1	3,7

Tablo 3’e göre, İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörlere ilişkin öğrencilerin eğitimin niteliğinden bahsettikleri, bu bağlamda alıştırma ve kaynakların yetersiz olduğunu ve eğitimin edinme değil öğrenme odaklı olmasını vurguladıkları, bununla birlikte motivasyon eksikliğinden, yeterince teşvik edilmediklerinden, özgüvenlerinin yetersiz olduğundan ve İngilizcenin anadillerine kıyasla olan yapısal farklılıklarından bahsettikleri görülmüştür.

“**Kaynaklara ulaşmakta zorluk çekmem ve kaynaklara yeterince ulaşacak imkanımın olmaması**” (K1)

“İngilizce ’ye istekliydim ancak **kaynaklara ulaşım konusunda bazı sıkıntılar yaşıyorum**” (K8).

“**Öğrendiğim gibi bırakmak hiç pratik yapıp uygulamaya dökmediğim için öğrendiklerinde unutulup gidiyor**” (K7),

“**Tekrar yaparak bir çalışma yapmadığım olabilir. Kullandığım dil uygulamalarını sürekli olarak tekrar etmediğim için çok fazla bir gelişme alamadım**” (K15).

“**Yeteri kadar zaman ayırmadığım ve kelime çalışmadığım için zorlanıyorum**” (K6),

“**Yeterince öğrenmek için çaba harcamıyorum ve öğrenmek için gereken sabrı göstermiyorum**” (K20).

“**Özgüven eksikliği konuşma becerimde eksiklik yaratıyor**” (K9),

“**Konuşma konusundaki çekingenliğim** yüzünden İngilizce öğrenmekte sorun yaşıyorum” (K10).

“**Konuşurken Türkçe düşünerek konuşmaya çalışıyorum** benden kaynaklanan bir zorluk” (K14).

“**Türk eğitim sisteminde yabancı dil öğreniminde çok büyük eksiklikler olduğunu** düşünüyorum. Yabancı dil öğrenilirken 4 dil becerisinin; konuşma, dinleme, yazma ve okuma, verilmesi gerekiyor. Genelde bunlardan ikisi verilmiyor, sadece gramer odaklı olunuyor bunun sonucunda yabancı dil öğretiminde büyük eksiklikler çıkıyor. Öğrenci de çok iyi bildiğini sanıyor ama bir yabancı karşısına çıktığında kendini açıkça ifade edemiyor” (K9).

“**İngilizce okulda öğretmeye dayalı değil ezberlemeye dayalı olarak öğretiliyordu.** Dilbilgisinin amacını anlamadan kurallarını gösteriyordu öğretmenler. Dilin özelliklerini bilmeden ezberlemeye öğrenmeye çalışıyorduk. **Dili öğrenme için doğru bir adımın gösterilmemesi** benim için büyük bir zaman kaybına yol açtı diyebilirim” (K11).

“**Sınıftaki öğrenciler dışında İngilizce konuşma pratiği yapabilecek insanların olmaması.** Buna yönelik uygulamaların ise ücretli olması” (K10).

“**Konuşma ve dinleme konusunda gelişmek için yeterli ortamın ve çevrenin olmaması**” (K14).

“**Beni yeni bir dil öğrenmem konusunda teşvik etmiyorlar**” (K2).

“**İngilizce konusunda yakınlarımların beni teşvik etmemesinden dolayı İngilizce öğrenme hevesim kaçıyor.**” (K18).

“**Bazen yeterli kaynaklara ulaşamıyor olmam beni olumsuz etkiliyor**” (K13).

“**Kaynak eksikliği konusunda çok zaman kaybı yaşıyorum**” (K17).

“**İngilizce ve Türkçenin farklı yapıda diller olması İngilizce öğrenmemi zorlaştırıyor**” (K19).

2.4. İngilizce Öğrenmede En Çok Zorlanılan Becerilere İlişkin Bulgular

Katılımcıların dört İngilizce becerisine ilişkin öğrenmelerini zorlaştırdığını düşündükleri nedenlere ilişkin görüşleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. İngilizce Öğrenmede En Çok Zorlanılan Beceriler

Kategori	Tema	Kod	f	%
İngilizce Öğrenmede En Çok Zorlanılan Beceriler	Konuşma Becerisine İlişkin Zorluklar	Pratik yetersizliği	11	52,4
		Öz yeterlilik algısı	3	14,3
		Dil yapısını kavrayamama	1	4,8
		Eğitim yetersizliği	1	4,8
		Aksan çeşitliliği	1	4,8
	Dinleme Becerisine İlişkin Zorluklar	Pratik yetersizliği	1	4,8
		Okuma Becerisine İlişkin Zorluklar	Yetersiz okuma çalışması	1
	Yazma Becerisine İlişkin Zorluklar	İfade etme güçlüğü	1	4,8
		Beceri birleştirmede zorluk	1	4,8

Tablo 4’te dört İngilizce becerisi için katılımcıların öğrenmelerini zorlaştıran nedenler sunulmuştur. Buna göre öğrencilerin “**Konuşma Becerisine İlişkin Zorluklar**” teması altında sıklıkla pratik yapma konusunda yetersizlik, kendilerine güvenmeme, dilin yapısını anlayamamış olma, aksan farklılıkları, eğitimin bu beceri özelinde oldukça yetersiz olması gibi nedenleri ifade ettikleri görülmüştür. “**Dinleme Becerisine İlişkin Zorluklar**” teması altında da öğrencilerin

benzer şekilde pratik yapma imkanlarının bulunmamasını vurguladıkları saptanmıştır. Bu bağlamda katılımcı görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“Çünkü yeterli kadar **pratiğe dayalı eğitim verilmediğini** düşünüyorum. **Pratik yapabileceğim bir sosyal ortamım da olmadığı için zorlanıyorum**” (K1).

“Bunun sebebinin de **yetersiz pratik yapmanın olduğunu** düşünüyorum” (K10).

“**Özgüven eksikliğinden** dolayı İngilizceyi çok iyi bilsem de karşımda bir veya birden fazla insanla konuşamıyorum. Bu yüzden İngilizce konuşma becerisinde zayıfım” (K9).

“Konuşma fırsatım olduğunda da **yanlış yapmaktan çekiniyorum** bu yüzden rahat konuşamıyorum” (K12).

“Çünkü İngilizce **dil yapısına uygun uzun cümleler kuramıyorum**” (K4).

“Dil bilgisi yönünde zorlanmıyorum ama sanırım eğitim sistemi **sebebiyle konuşma olarak bir eğitim almadığımız için** ilkokuldan beri bu yönü geliştiremiyoruz. Hep ezberi yönde bir dil eğitimi alıyoruz” (K15).

“Çünkü **konuşma aksanının olmamasından kaynaklanıyor olabilir**” (K5).

“Okuma Becerisine İlişkin Zorluklar” teması altında ise öğrenciler bu hususta yetersiz çalışma yaptıklarını ifade etmiştir. Buna paralel olarak “Yazma Becerisine İlişkin Zorluklar” teması altında da öğrencilerin diğer becerileri birleştirmekte zorluk yaşadıkları ve kendilerini ifade etmekte yetersiz kaldıklarını belirttikleri görülmüştür. Bu bağlamda katılımcı görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur:

“Çünkü yazma becerisinin aslında **bütün becerileri birleştirdiğini** düşünüyorum. Her dilde böyledir konuşma, dinleme ve okuma yazmaya oranla daha kolay olmuştur” (K8).

“Hazırlık eğitimim sırasında **yazma konusunda güçlük çektim**” (K10).

2.5. İdeal İngilizce Öğrenme Ortamına İlişkin Bulgular

Tablo 5’te katılımcıların nasıl bir ortamda daha iyi İngilizce öğreneceklerine ve İngilizce öğrenmek için ideal olan koşullara yönelik görüşleri sunulmuştur.

Tablo 5. İdeal İngilizce Öğrenme Ortamı

Kategori	Tema	Kod	f	%
İdeal İngilizce Öğrenme Ortamı	İdeal Ortam	Pratik imkânı	21	48,8
		Uygulamalı Eğitim	4	9,3
		Yabancı ülkede yaşamak/bulunmak	15	34,9
		Ek kaynak kullanımı	3	7,0

Tablo 5’e göre katılımcılar İngilizce öğrenmek için ideal olan koşulları pratik yapma imkânı buldukları İngilizce ile iç içe geçmiş bir ortam, doğal ortamında öğrenmiş olmak için yabancı ülkede bulunma ya da yaşama deneyiminin olması, eğitimin uygulama odaklı olması, ek materyaller ile eğitimin desteklemesi olarak ifade ettikleri görülmektedir.

“Rahatlıkla **pratik yapabileceğim** ve konuşmada ve dinlemede daha çok imkân sunan bir ortamda daha iyi öğrenebilirim” (K1).

“Derslerin **gramerden çok uygulamalı olmasını** tercih ederim. Bu şekilde daha fazla ilerleme kaydedebilirdik” (K4).

“**İngilizcenin hâkim olduğu bir ortamda** daha iyi İngilizce öğreneceğimi düşünüyorum ve bence İngilizce öğrenmek için ideal koşullardan ilki İngilizce konuşulan bir ülkedir. Diğeri ise bulunduğu bölgede İngilizce ile iç içe olmaktır, İngilizce film izlemek, müzik dinlemek, basit kitaplar okumak ve İngilizce konuşmalar yapmak yararlı olacaktır” (K8).

“Bir yabancı dili öğrenmenin en iyi yolu **doğal ortamında öğrenmektir**. Yani İngilizce öğreniliyorsa **İngilizce konuşulan bir ülkede yaşamak gerekir**. Bu mümkün değilse de öğrenme sürecinde İngilizceyi ana dili gibi konuşan insanların olması gerekiyor. Buna ek olarak öğrenme sürecinde araya Türkçe kelimeler koyulmadan direkt olarak İngilizceye odaklanılmalıdır” (K9).

“İngilizceyi tam anlamıyla öğrenmek için ideal olan koşulun kesinlikle **eğitimin anadili İngilizce olan bir ülkede alınması olduğunu** düşünüyorum. Böylece konuşma becerilerimiz daha hızlı gelişebilir” (K10).

“**İletişimin aktif olduğu, ezber yerine öğrenmeye dayalı**, daha çok dinleme aktivitesinin yapıldığı, sesli telaffuzlara daha çok maruz kalındığı, şarkılarla öğrenme metodunun desteklendiği koşullar olabilir mesela” (K11).

“İngilizcenin **yaygın olarak konuşulduğu bir ülkede** daha iyi ve rahat şekilde öğrenebileceğimi düşünüyorum. Dilin yaygın olarak konuşulduğu bir ülkede dil öğrenimini için gereken okuma, konuşma ve yazmayı sürekli gerçekleştirebileceğim için öğrenimim kesintisiz ve doğal bir şekilde devam eder” (K12).

“Ortam olarak **sürekli İngilizcenin konuşulduğu bir ortam** olursa konuşma yönünden kendimizi geliştirebiliriz. Derslerde de konuşmaya ağırlık verilip İngilizce filmler izlettirilip pratiğe daha çok dökerek olumlu etkileyeceğini düşünüyorum. Bu yöntem belki yapılıyor olabilir ama müfredata da bunu ekleyerek yapılabilir” (K15).

“İngilizceyi **anadili gibi konuşmak isteyecek ve gerçekten önem verecek kişilerle** birlikte öğrenmek gerektiğini düşünüyorum” (K16).

“**Herkesin İngilizce öğrenmek istediği bir ortamda**, İngilizce soru kalıplarının çok kullanıldığı, sürekli İngilizce konuşulan bir yer olması daha iyi olacaktır ve herkesin kendini daha rahat hissettiği güvenilir bir ortam sağlanmalıdır” (K20).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinin görüşleri aracılığıyla İngilizce öğrenme süreçlerini zorlaştıran faktörlerin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada üniversite öğrencilerinin (i) İngilizce öğrenme nedenleri, (ii) İngilizce öğrenmede güçlük çekme ve çekmeme nedenleri, (iii) İngilizce öğrenmelerini zorlaştıran faktörler, (iv) İngilizce öğrenmelerinde en çok zorlandıkları beceriler ve (v) ideal İngilizce öğrenme ortamı ile ilgili görüşleri incelenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan çoğu öğrenci İngilizce derslerinin gramer odaklı olduğu ve diğer becerilerin ihmal edildiğini, bu durumun ilköğretimden liseye hatta üniversiteye kadar benzer şekilde sürdüğünü ifade etmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin özellikle İngilizceyi salt teori temelli öğrenmelerini ve pratikte yetersiz kalmalarını vurguladıkları görülmüştür. Arslan Buyruk vd.’nin (2018) çalışması konuşma becerisinin kişiye iletişimi açan kapan olması yönüyle en fazla fayda sağlayan beceri olduğu, bu becerinin edinimiyle bireyde özgüvenin ve özyeterliğin arttığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde Gök Çatal, Şahin ve Çelik (2018)’in çalışmalarında ulaştıkları öğrencilerin dili yaşayarak öğrenme (pratik) imkanlarının yetersizliği ve öğrenme ortamında gerekli ve yeterli donanım olmamasının yarattığı zorluklara ilişkin sonuçlarla paralellik göstermektedir. Temellendirilmeyen bir özgüvenin dil öğreniminde yetersiz olduğu da bir gerçektir. Bu bağlamda konuşma becerisi gerekli eğitim ortamıyla desteklenmeli ve pekiştirilmelidir.

Katılımcılara göre temel ve ortak sorun öğrenilen materyal üzerinde pratik yapma imkânı tanınmamasıdır. Bununla birlikte öğrencilerin tüm becerileri birleştiren yazma becerisine geldikleri zaman kendi fikirlerini ifade etmekte oldukça zorlandıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Çakır (2010) çalışmasında yazma becerisinin okuma becerisinden zor olduğunu dile getirmiştir. Buna göre yazma becerisinde öğrencilerin sembollerle kodlanan bir sistem içerisinde

kendilerini ifade etmeleri gerekmektedir. Bu da zor ve zaman alan bir süreç olduğundan öğrenciler tarafından en çok zorlanılan becerilerin başında gelmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular, öğrencilerin ana dilleri olan Türkçe'nin İngilizce'den farklı dil yapısı nedeniyle telaffuzda, konuşmada ve gramer yapılarını anlamada güçlük çektiklerini ifade ettiklerini ortaya koydu. Bir başka deyişle öğrencilere göre iki dil arasındaki kayda değer gramer, tonlama ve telaffuz farklılıkları İngilizce öğreniminin olumsuz etkilemektedir. Eğitim Fakültelerinde verilen Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerinde öğrencilerin 10 yıl boyunca tuttıkları gözlem raporlarının incelendiği bir çalışmada, öğretmenlerin %95'i öncelikle İngilizce dilbilgisini öğretmeye çalıştıkları, yapılan sınavlarda iletişim becerileri açısından bir değerlendirmenin yer almadığı görülmüştür (Parker, 2012). Yine Gömleksiz ve Aslan (2017)'in öğrencilerin telaffuz konusunda yaşadıkları güçlüklerle ilişkin bulgularla benzerlik göstermektedir. Bu bağlamda değerlendirdiğinde, bu araştırmadan elde edilen bulguların alan yazın ile paralel olduğu değerlendirilmiş, derste daha çok gramer üzerinden gidilip konuşma pratiğinin yapılmamasının üniversite öğrencilerinin yabancı dil öğrenmesini zorlaştırdığı kanısına varılmıştır.

Türkiye'de yabancı dile hâkim nitelikli bireylere duyulan ihtiyacın yanı sıra küreselleşme İngilizce öncelikli olmak üzere en az bir ya da daha fazla dil öğrenmeyi zorunlu hale getirmektedir (Kozikoğlu & Memduhoğlu, 2015). Nitekim bu araştırmada da öğrencilerin hemfikir oldukları bir konu, İngilizce öğrenmenin gerekli olduğu ve bunu yapabilmek için daha fazla pratik yapmaları gerektiği, mümkünse bunu doğal öğrenme ortamlarında gerçekleştirmeleri gerektiği olmuştur. Bu noktada öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerine ilişkin bağımsız karar alabilmeleri de öğrenmeleri üzerinde belirleyici rol oynamaktadır (Ünal vd, 2011). Bu bağlamda bulgular, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamları ve olanakları üzerinde düşündüklerini, tv, radyo, gazete vb yayın takip etmenin ve dinlemenin de İngilizce'lerini geliştirmede yardımcı olacağını kanaatinde olduklarını göstermektedir. Bir başka deyişle öğrenciler kendi öğrenmeleri üzerinde sorumluluk alıyor gözükmektedirler.

Katılımcılar tarafından tutarlı bir biçimde yansıtılan bir diğer husus ise kendilerine güvenme ve motivasyonlarını artırmaya olan ihtiyaçları olmuştur. Özmat (2017) çalışmasında öğrencilerin İngilizce öğrenimine karşı olumlu tutum göstermelerinin, motivasyon, ilgi ve öz-yeterliklerini yükselterek performanslarını olumlu yönde etkilediğini; tam tersinin ise performans üzerine bozucu etki yarattığını göstermektedir. Benzer biçimde Kaçar ve Zengin (2009) de yabancı dil öğrenmeye ilişkin inanç ve algıların belirleyici olduğunu vurgulamıştır. Bu bağlamda Aydın ve Zengin (2008) bireysel farklılıkları, öğrencilerin dil öğrenimi konusunda sahip oldukları inançları, öğrenmeye karşı olan tutumları ve beklentileri, kişiden kişiye değişen güdülenme düzeyleri ve duyuşsal durumlarına ilişkin farkındalıklarının artırılmasının dil öğrenim sürecinde karşılaşılan sorunların çözümlenmesi ve başarının artırılması için gerekli olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde Ay (2014) da öğretmenin üzerinde etkisinin olabileceği güdülenme, öğrenme stratejisi ve biçimleri gibi bireysel unsurların kontrolünün dil öğrenimini etkileyeceğini savunmaktadır. Bununla birlikte Özer ve Korkma (2016) öğrencinin kendi ana dilini iyi bilmesi, konuşma pratiği yapabilmesi, dil öğrenmeye küçük yaşta itibaren başlaması, dışa dönük olması, doğru çalışma tekniklerini bilmesi ve kelime bilgisinin yeterli olmasının da etkili olduğunu belirtmektedir. Nitekim Onursal (2019) da benzer şekilde yabancı dil öğreniminin ana dil edinimiyle doğrudan bağlantılı olmasıyla ilişkilendirmektedir. Benzer şekilde Işık Tertemiz ve Ağıldere (2015) de tutum ve inançların çocukluk çağı deneyimlerinin ve okuldaki sosyalleşme süreçlerinin bir yansıması olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde yabancı dil öğrenmenin en iyi yolunun öğrenime çocuklukta başlanması olduğu görülmektedir.

3.1. Sınırlılıklar ve Öneriler

Bu çalışmanın metodolojiden kaynaklı bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Veriler yalnızca yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığı ile öğrencilerden toplanmıştır. Gelecek araştırmalarda, bulguları güçlendirmek adına öğretmen görüşlerine de yer verilebilir. Bununla birlikte çalışma

grubunun küçük olması elde edilen bulguların genellenebilirliğini azaltmaktadır. Bu bağlamda gelecek çalışmalarda daha geniş örneklerle çalışılabilir ve daha kapsamlı veri toplamak amacıyla psikometrik ölçüm araçları kullanılabilir.

Bu çalışma genel olarak üniversite öğrencilerinin İngilizce öğrenme süreçlerine ilişkin genel bir bakış açısı sunmuştur. Elde edilen bulgularda öğrencilerin de ideal İngilizce öğrenme ortamlarına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, eğitim ortamları yönüyle birtakım önerilerde bulunmak mümkündür. İngilizce öğrenen öğrenciler için bilhassa dinleme ve telaffuz gibi alanlardaki ihtiyaçlarını karşılamalarına yönelik destek hizmetleri sunulabilir. Nitekim bulgular, farklı zorluklar bulunsa da çoğu öğrenci için açık bir biçimde konuşma ve yazma becerileri yönüyle sorun yaşandığını göstermektedir. Kolektivist kültürün etkileri İngilizce öğrenme sürecinde sorunlar yaratabilmektedir (Thanh Nguyen,2011). Bu bağlamda öğrencilere kişisel fikirlerini ifade etme ve eleştirel bakış açısı geliştirmelerine yönelik aktiviteler düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Abraham, R. G. & Vann, R. J. (1987). Strategies of two language learners: A case study. In A. L. Wenden & J. Rubin (Eds.), *Learner strategies in language learning* (pp. 85-102). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Aksoy, E. (2020). Türkiye'de 2017'de güncellenen ortaokul İngilizce öğretim programının kuram-uygulama bağı kapsamında değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Dergisi*, 9(1), 1-21. DOI: 10.19128/turje.575392
- Arslan Buyruk, A. Erdoğan, P, Çavuşoğlu Deveci, C. & Yücel Toy, B. (2018). Motivasyon modeli ile zenginleştirilmiş anlamaya dayalı öğretim tasarımının öğrencilerin İngilizce konuşma becerisine ve motivasyonlarına etkisi: tasarım tabanlı bir araştırma. *Journal Of Higher Education and Science*. 8(1), ss.82-94 DOI: <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.250>
- Aydın, S. (2006). İkinci dil olarak İngilizce öğrenimindeki başarı düzeyinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 273-285.
- Aydın, S & Zengin, B . (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: Bir literatür özeti . *Journal of Language and Linguistic Studies* , 4(1) , 0-94
- Charmaz, K. (2011). Grounded theory methods in social justice research. *The Sage Handbook Of Qualitative Research*, 4, 359-380.
- Chastain, K. (1988). *Developing second language skills: Theory and practice* (3rd ed.). Florida: Harcourt Brace Jovanovich.
- Conteh-Morgan, (2002). Connecting the dots: Limited English proficiency, second language learning theories, and information literacy instruction. *The Journal of Academic Librarianship*. *The Journal of Academic Librarianship*. 28(4), 191-196.
- Çakır, İ . (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur? . *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(28), 1-12. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/erusosbilder/issue/23762/253280>
- Demir-Ayaz, A., Özkardas, S. ve Özturan, T. (2019). Challenges with English language teaching in high schools in Turkey and possible suggestions to overcome them. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 5(1), 41-55. DOI: 10.32601/ejal.543778
- Gardner, R.C. & Lambert, W.E. (1972). Motivational variables in second language acquisition. In R.C. Gardner & W. Lambert (eds.) *Attitudes and motivation in second language learning*. (pp. 119-216). Rowley, MA: Newbury House.

- Gök Çatal Ö, Şahin H, Çelik F (2018). 6, 7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(47), 123 - 136. DOI: 10.21764/mauefd.361675
- Gömleksiz, M.N. & Aslan S. (2017). Ortaokul öğrencilerinin İngilizce öğreniminde karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri: Nitel bir çalışma. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 64, p. 1-13. DOI: 10.9761/JASSS7374
- Gürel, E. & Demirhan Işcan, C. (2020). Reviewing the 9th grade English curriculum with stake's responsive evaluation model according to teachers' opinions. *Cukurova University Faculty of Educational Journal*, 49(1), 501-554. DOI: 10.14812/cufej.623396
- Işık Tertemiz, N., & Ağıldere, S., (2015). Efficacy beliefs and views of foreign language education students on foreign language teaching. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi-Hacettepe University Journal Of Education*, 30(1), 252-267.
- Kaçar, İ , Zengin, Z . (2009). İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dil öğrenme ile ilgili inançları, öğrenme yöntemleri, dil öğrenme amaçları ve öncelikleri arasındaki ilişki: Öğrenci boyutu . *Journal of Language and Linguistic Studies* , 5(1) , 55-89. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jlls/issue/9928/122860>
- Kandemir A. (2016). *İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale.
- Kolaç, E. (2008). Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı eğitimi-öğretimi çerçevesinde milli eğitim şuralarının değerlendirilmesi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 1(5), 417-440.
- Kozikoğlu, İ & Memduhoğlu, H . (2015). Üniversite öğrencilerinin yabancı dil derslerine ilişkin tutumları . *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* , (24), 184-202 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/zgefd/issue/47937/606410>
- Littlewood, W. (2001). Students' attitudes to classroom English learning: A cross-cultural study. *Language Teaching Research*, 5, 3-28.
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2010). *Designing qualitative research*. New York: Sage.
- McDonough, S.H. (1986). *Psychology in foreign language teaching*. London: UnwinHyman.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. New York: Sage.
- Neuman, L. W. (2014). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches* (Seventh Ed.). Essex: Pearson Education Limited.
- Neuman, W. L. & Robson, K. (2014). *Basics of social research*. Toronto: Pearson Canada.
- Onursal, İ . (2019). Yabancı dil öğretimi/öğreniminde yaş etkeni üzerine bir değerlendirme . *Dil Dergisi* , 170(1) , 38-51. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/dilder/issue/43587/528966>
- Özer, B. & Korkmaz, C. (2016). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *Ekev Akademi Dergisi*, 67, 59-84
- Özmat, D. & Senemoğlu, N. (2020). Yabancı dil öğrenmeyi zorlaştıran faktörler üzerine nitel bir çalışma, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3). 1235-1253. DOI: 10.17679/inuefd.734985
- Özmat, D. (2017). *İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörler* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

- Padilla-Diaz, M. (2015). Phenomenology in educational qualitative research: Philosophy as science or philosophical science? *International Journal of Educational Excellence*,1(2), 101-110. ISSN 2373-5929
- Patton, MQ (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (Çev. M. Bütün ve S.B. Demir). Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Schilling, J. (2006) On the pragmatics of qualitative assessment: Designing the processfor content analysis. *European Journal of Psychological Assessment*, 22(1), 28-37.
- Sevinç, K.Ü. (2006). *İlköğretim okullarında İngilizce öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Şahin, Y. (2009). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen unsurlar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*,1, 149-158.
- Thanh Nguyen, C. (2011). Challenges of Learning English in Australia towards students coming from selected southeast Asian countries: Vietnam, Thailand and Indonesia. *International Education Studies*: 4(1), 13-20.
- Tunç, M. & Kozikoğlu, İ. (2022a). İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörlere ilişkin öğretmen görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 40, 37-71.
- Tunç, M. & Kozikoğlu, İ. (2022b). İngilizce öğrenmeyi zorlaştıran faktörlere ilişkin öğrenci görüşleri. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 279-298. DOI: 10.30900/kafkasegt.986233
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Language has an important place in establishing a link between the past and the future, in thinking, being a part of society and a nation. An individual can transfer the qualities and heritage of the society he lives in to other societies with his mother tongue. However, information sharing takes place between cultures that interact through this transfer. Today, besides the fact that English is a common language in economic, artistic, political, technological and scientific terms, factors such as globalization, technological developments, geographical discoveries and people's passion for adventure necessitate learning new languages other than the mother tongue.

Considering how many students in Turkey express that English is a very difficult language to learn, it would be fair to state that this opinion has become an accepted fact. However, the correctness of this statement as well as the reasons behind it should be examined. In this context, this study aims to determine the factors which make English a difficult language to learn through the opinions of university students.

Method

In this study using the phenomenological design, semi-structured interviews were used to collect data, which was then analyzed using content analysis. The data of the research were collected from the study group selected by the maximum diversity sampling method from the students who continue their education at universities during the 2020-21 Fall semester.

Although it is recommended to use various data collection methods in the phenomenological design, the most effective method is the interview, and semi-structured

interviews are frequently preferred. In this context, in order to collect the data of the research, the semi-structured interview form consisting of 15 questions prepared by the researchers in accordance with the purpose of the research was first subjected to expert opinion (n=3) and the form was finalized in line with the feedback received. Then, the draft interview form was shared with a small sample (n=5) with the characteristics representing the working group and their opinions on the intelligibility of the form were taken. Data obtained from the pilot application were not included in the analyses. Since the COVID-19 pandemic continued in the 2020-21 Fall period, when the data were collected, the data were collected over the internet through online teleconference programs. First of all, the purpose of the research was explained to the 20 participants in the study group and interviews were held after their consent was obtained. It was observed that the interviews lasted an average of 25-30 minutes.

Results

In this study, which aimed to determine the factors that make the English learning process difficult through the opinions of university students, (i) the reasons for learning English, (ii) the reasons why they have difficulty in learning English or not, (iii) the factors that make it difficult for them to learn English, (iv) the skills they have the most difficulty in learning English. and (v) their views on the ideal English learning environment.

Most students in the study group of the research stated that English lessons are grammar-oriented and other skills are neglected, and this situation continues similarly from primary school to high school and even university. In this context, it was observed that students especially emphasized learning English only on the basis of theory and their inadequacy in practice. According to the participants, the main and common problem is that they are not given the opportunity to practice on the learned material. However, it was observed that the students stated that they had difficulty in expressing their ideas when they came to the writing skill that combines all skills. The findings of the study revealed that the students stated that they had difficulties in pronouncing, speaking and understanding grammatical structures due to the different language structure of Turkish, which is their mother tongue, from English. In other words, according to students, significant grammatical, intonation and pronunciation differences between the two languages negatively affect English learning.

Results showed that most of the students believe English classes are too focused on grammar that other skills are neglected, and that this situation remains constant from primary school through university. Students also expressed that the differences between the English language and their mother tongue, Turkish, made them struggle with understanding the grammatical structures of the English language as well as pronunciation and speaking. Other issues most students stated they struggled with were self-confidence and a lack of motivation.

Discussion

Results showed that most of the students believe English classes are too focused on grammar that other skills are neglected, and that this situation remains constant from primary school through university. Students also expressed that the differences between the English language and their mother tongue, Turkish, made them struggle with understanding the grammatical structures of the English language as well as pronunciation and speaking. Other issues most students stated they struggled with were self-confidence and a lack of motivation. In addition to the need for qualified individuals who are fluent in a foreign language in Turkey, globalization makes it compulsory to learn at least one or more languages, primarily English. As a matter of fact, in this study, one of the subjects that the students agreed on was that it is necessary to learn English and that they need to do more practice in order to do this, and if possible, they should do this in natural learning environments. At this point, students' ability to make independent decisions regarding their own learning processes also plays a decisive role in their learning. In this context, the findings show that the students in the study group think about out-of-school learning environments and opportunities, and they believe that watching and listening

to TV, radio, newspaper, etc. will help them improve their English. In other words, students seem to take responsibility for their own learning.

Pedagogical Implications

It is a fact that an unfounded self-confidence is insufficient in language learning. In this context, speaking skill should be supported and reinforced with the necessary educational environment. In writing skills, students need to express themselves in a system coded with symbols. Since this is a difficult and time-consuming process, it is one of the most challenging skills by students. When evaluated in this context, it was evaluated that the findings obtained from this study were in parallel with the literature, and it was concluded that the lack of speaking practice and grammar in the course made it difficult for university students to learn a foreign language. When evaluated in this context, it is seen that the best way to learn a foreign language is to start learning in childhood.